

Šebastovské „námestie“ a starobylý kaštieľ postupne menia tvár.

Stavebné práce súvisiace s rekonštrukciou či revitalizáciou šebastovského verejného priestranstva, ktoré vďaka svojmu dominantnému postaveniu v historickom jadre prešovskej mestskej časti Nižná Šebastová možno podľa jeho charakteru označiť ako **námestie s parkom**, sa po dlhých rokoch čakania napokon začali v letných mesiacoch tohto roka a stále pokračujú.

Podľa schválenej projektovej dokumentácie sa hlavné oblasti rekonštrukčných a revitalizačných stavebných prác týkajú: 1. spevnených plôch, 2. rekonštrukcie látok, 3. doplnenia častí tzv. drobnej architektúry, 4. výsadbových úprav a 5. verejného osvetlenia na ulici Slanská.

Čo z vyššie uvedených plánovaných stavebných prác sa už podarilo zrealizovať a čo na realizáciu ešte čaká?

1. spevnené plochy. Podarilo sa zrealizovať prevažnú časť spevnených plôch, ktoré zahŕňajú mlatové chodníky pozdĺž potoka Šebastovka, betónovou dlažbou vyložené chodníky a plochy v blízkosti látok s drobnou zeleňou (trvalkami a okrasnými kríkmi) uprostred, ako aj vhodne volené kamenné plochy (z malých kamenných kociek) v blízkosti miest, ktoré takpovediac dýchajú históriou (kostol, pamätník Andreja Hlinku, exteriérový oltár so sochou Sv. Jana Nepomuckého).

Časti chodníkov prechádzajúce územím vo vlastníctve cirkvi a územím iných vlastníkov (povyše kostola pozdĺž potoka) zostali, žiaľ, nevybudované, čo kazí celkový dojem obnovy daného verejného priestranstva (podrobnejšie o tom ďalej). Informačná tabuľa, ktorá donedávna stála uprostred chodníka pri dolnej látke bola z hľadiska bezpečnosti vhodne preložená na okraj chodníka.

2. rekonštrukcie oboch látok. Obe látky sú dokončené k spokojnosti verejnosti. Betónový korpus hornej lávky (pri kostole) je osadený na úrovni okolitého terénu, čo predstavuje vhodné bezbariérové riešenie. Z hľadiska bezpečnosti priechodu ide jednoznačne o lepšie riešenie ako bol pôvodný výstup po schodoch či šikmej drevnej ploche na bývalú látku. Prehľadné kovové zábradlia po stranach a asfaltový povrch splňajú požiadavky doby a mali by slúžiť verejnosti dlhý čas.

3. doplnenia častí tzv. drobnej architektúry. Neboli zatiaľ zrealizované. Osadenie lavičiek, odpadkových košov, historickej vodnej pumpy atď. sa pravdepodobne udeje až v záverečnej fáze obnovy daného územia.

4. výsadbové úpravy. Výsadbou okrasných kríkov, drevín či kvetov (trvaliek) podľa odborníkmi navrhnutého projektu je už zrealizovaná. Vysadené rastliny boli rozmiestnené vo viacerých ostrovčekoch vysypaných drobným dekoratívnym kamením. Sú však vzrastom neveľké, preto konkrétnie estetické vyznenie navrhnutého riešenia daného územia sa ukáže až neskôr.

5. verejné osvetlenie na ul. Slanská. Po dokončení zemných prác súvisiacich s položením nových rozvodov podzemných elektrických káblor boli pozdĺž ciest a chodníkov celého rekonštruovaného územia osadené nové stĺpy s vhodne volenými energicky úspornejšími svietidlami.

Novovytvorený projekt revitalizácie daného územia nezahŕňal vyčistenie koryta potoka Šebastovka. Mesto Prešov sa mohlo uchádzať o finančnú dotáciu z prostriedkov Európskej únie (eurofondov) iba na obnovu územia, ktoré spravuje (je vo vlastníctve mesta). Správcom koryta Šebastovky však nie je mesto Prešov, ale Slovenský vodohospodársky podnik so sídlom v Bratislave, ktorý spravuje všetky vodné toky a povodia na Slovensku. Šebastovský potok je v správe jeho odštepného závodu v Košiciach.

Vyčistené koryto a regulované brehy Šebastovky

OZ Naša Nižná Šebastová v tom videlo pomerne závažný nedostatok, ktorý by značne narušil celkové estetické vyznenie rekonštruovaného či revitalizovaného územia. Na spoločných rokovaniach s reprezentantmi mesta vedených viceprimátorom Mgr. Pavlom Neupauerom preto jeho zástupcovia upozornili na daný problém a navrhlí v prípade potreby aj podporné stanoviská zo strany obyvateľov danej mestskej časti.

Viceprimátor mesta akceptoval ich pripomienky a podujal sa rokovať o danom probléme s kompetentnými orgánmi Slovenského vodohospodárskeho podniku, konkrétnie jeho odštepného závodu v Košiciach. Za vynaložené úsilie, ktoré nakoniec viedlo k dohode o vykonaní prác na vyčistení bahnom zaneseného koryta a zeminou pokrytých kedyasi dávno kameňom regulovaných brehov Šebastovky, mu právom patrí vďaka všetkých Šebastovčanov.

Práce na čistení koryta spolu s odstraňovaním nevhodných náletových drevín na brehoch Šebastovky sa však podarilo dohodnúť a začať až o čosi neskôr, než sa rozbehli stavebné práce na budovaní mlatových chodníkov pozdĺž potoka; to sa mohlo z hľadiska logickej postupnosti prác okolo potoka javiť niektorým Šebastovčanom ako nelogické či chaotické.

Pri jednom komplexnom projekte by sa logicky napred začalo čistením koryta potoka spolu s odstraňovaním nevhodných krovín a stromov na jeho brehoch a až potom by sa začalo s budovaním mlatových chodníkov pozdĺž potoka. Nešlo však, ako sme už vyšie konštatovali, o jeden komplexný projekt, preto došlo k uvedenému narušeniu časovej postupnosti prác. Napriek istému „chaosu“ v postupnosti prác najdôležitejší je konečný efekt -- tým je vyčistené koryto i brehy potoka a novovybudované mlatové chodníky pozdĺž Šebastovky. Aj tie však vyvolali isté rozpaky a pochybnosti u časti miestneho obyvateľstva uprednostňujúceho tradičné riešenia povrchov chodníkov pokrytých v drahšom prípade dlažbou, v lacnejšom asfaltom. V prírode, resp. v bezprostrednom dotyku s ňou sa však v súčasnej „ekologickej dobe“ dáva prednosť ekologicky vhodnejším riešeniam, akými sú aj mlatové chodníky. Pri dodržaní predписанého technologického postupu prác a použití presne určených materiálov pri ich výstavbe by mali splňať všetky na ne kladené kritériá (ako napr. tvrdosť povrchu či odvádzanie vlhkosti z neho). Kvalitu realizácie šebastovských mlatových chodníkov preverí až čas.

V súvislosti s novovybudovanými mlatovými chodníkmi sa priam núka aj otázka, čo s viacerými voľnými plochami, ktoré vznikli medzi nimi a cestnou komunikáciou (napr. na ľavom brehu potoka oproti zubnej ambulancii pred dolným mostom a rovnako aj inde). Najvhodnejším praktickým a esteticky priateľným riešením by bolo dobudovanie cesty (rozšírenie na miestach, kde to má opodstatnenie) až po mlatový chodník v rovnakom profile, čím by na okraji komunikácie mohli vzniknúť priestorovo komfortnejšie parkovacie miesta. Problémom zostáva nájdenie dodatočných zdrojov, ak sa s nimi v projekte revitalizácie nerátalo, na dofinancovanie potrebných stavebných prác.

Ďalšie problémové miesta na obnovovanom území daného verejného priestranstva, na ktoré sme upozornili už pri dávnejších rokovaniach so zástupcami mesta a podrobne sme o nich informovali aj v našom periodiku z februára tohto roka, zostávajú zatiaľ nedoriešené.

Podobne ako šebastovský potok ani ony nie sú vo vlastníctve mesta Prešov, preto sa mesto nemohlo uchádzať o finančnú dotáciu na ich obnovu z eurofondov. Ide o územie vo vlastníctve cirkvi, kde sa aktuálne novobudované chodníky (dlaždený či mlatový) celkom nečakane a priam „kocúrkovsky“ čudne odrazu končia a pokračujú až po prekonaní cirkevného územia.

Ak sme teda pri dávnejšom hodnotení schváleného projektu revitalizácie daného verejného územia v našom periodiku upozorňovali na isté „nedotiahnuté veci“, poukazovali sme práve na tie problémové miesta, ktoré sa teraz pri jeho realizácii odhalili v plnej nahote, čo výrazne narúša nielen celkové architektonicko – estetické vyznenie projektu, ale aj praktické využitie obnovovaného územia.

Okrem prerušení chodníkov pred cirkevným majetkom ide aj o chýbajúci mlatový chodník na severnej strane Šebastovky (povyše kostola), ktorý sa podľa zdôvodnenia kompetentného orgánu mesta do projektu nedostal z toho istého dôvodu (iný vlastník územia).

Zdôvodnenie prečo sa pri nich nedali využiť finančné prostriedky z fondov Európskej únie je sice jasné a akceptovateľné, ale to na našom konštatovaní o neúplnej realizácii projektu a narušení jeho celkového architektonicko – estetického vyznenia i praktického využitia nič nemení.

V aktuálnej podobe zostáva práve najdominantnejšia časť šebastovského verejného územia nedokončená. Je zrejmé, že potrebné dohody mesta s inými vlastníkmi sa mali hľadať ešte pred začiatkom stavebných prác, keďže o problémových územiach sa vedelo už po sprístupnení projektovej dokumentácie.

Tak či onak, na dobudovanie prerušených chodníkov bude potrebné hľadať dohody mesta s vlastníkmi „dotknutých“ území a finančné zdroje na dokončenie potrebných stavebných prác, aby dominantná časť šebastovského verejného priestranstva nezostala trvalým provizóriom.

Stavebné práce na obnove dominantného verejného priestranstva Nižnej Šebastovej sa zjavne dostali do záverečnej fázy. Prevažná časť prác je napriek zložitej covidovej situácii, ktorá ich celý čas sprevádza, prakticky hotová.

I keď na definitívnu podobu celého revitalizovaného územia (vzhľadom na uvedené problémy) si šebastovská verejnosť bude musieť ešte počkať.

Obraz komplexného riešenia dominantného územia je však už teraz natoľko zreteľný, že je možné bilancovať. Hneď na začiatku treba konštatovať, že v porovnaní s pôvodným stavom ide v každom prípade o posun k lepšiemu. Vzápäť si však možno položiť otázku, či sa nedalo dosiahnuť viac, či sa potenciál, ktorý toto šebastovské verejné priestranstvo vzhľadom na svoju dominantnú polohu nesporne má, v plnej miere využil.

Ak daný problém uchopíme nadľahčene či priam ľahkomyselne a zostaneme v rovine žartovného konštatovania „na valal to stačí“, potom je všetko v poriadku. Ak ho však berieme vážne, a podľa nás to tak dozaista bolo i je treba brat, vedť išlo a stále ide o jedinečnú a nie každodennú príležitosť komplexného doriešenia vzhľadu dominantného šebastovského územia so statusom námestia, odpoveď na dané otázky už nie je celkom jednoznačne pozitívna.

Ako východisko môže poslúžiť porovnanie pôvodného projektu riešenia daného verejného priestranstva s novovytvoreným projektom, po schválení ktorého sa pristúpilo k realizácii stavebných a ostatných prác na obnovu daného územia.

V novovypracovanom projekte komplexného riešenia územia boli totiž oproti pôvodnému projektu akceptované viaceré zmeny (presnejšie ústupky), ktoré narušili pôvodnú koncepciu a jej architektonicko – estetické vyznenie. Súviseli najmä s už zrealizovanými stavbami (dolná lánka s rôznymi rozvodmi infraštruktúry) či neskoršími nekoncepčnými stavebnými aktivitami na danom území (detské ihrisko a outdoorové cvičisko), s ktorými sa na daných miestach v pôvodnom projekte nerátalo.

Vykonanie potrebných zmien bolo však spojené s nevyhnutným navýšením finančných prostriedkov. Preto sa v novovypracovanom projekte, na škodu veci, akceptovali ústupky a lacnejšie riešenia na úkor architektonicky čistejšieho riešenia jednotlivých zón (podrobnejšie sme o tom informovali v Šebešských novinkách z februára 2021), čo by bolo zaiste prospelo výraznejšiemu naplneniu architektonicko – estetického a praktického potenciálu tohto dominantného šebastovského územia.

Škoda, ako sa hovorí, plakať nad rozliatym mliekom. Čo a ako sa stalo, stalo sa. Námietky OZ NNŠ zostali zo strany kompetentných orgánov mesta nevypočuté, a tak nezostáva nič iné, ako sa s daným komplexným riešením vyrovnáť.

Viditeľný stavebný ruch zavládol v ostatných mesiacoch aj pri stavebných prácach na obnovu starobylého šebastovského kaštieľa. Viditeľný preto, lebo doposiaľ prebiehali najmä práce za múrmi či plotmi kaštieľa, napr. čistenie interiéru kaštieľa alebo demolačné práce na postupnom odstraňovaní nevhodných stavieb či prístavieb v jeho exteriéri. Až v nedávnom období sa začali práce na rozľahlej streche kaštieľa viditeľnej z veľkej diaľky. Po odstránení starej a na mnohých miestach poškodenej krytiny sa mohlo pristúpiť k nevyhnutným tesárskym prácам na oprave krovu (výmene prestarnutého a poškodeného latovania atď.), po ktorých bude možné položiť novú strešnú krytinu. Bude to ďalší dôležitý krok na ešte dlhej a rekonštrukčne náročnej ceste k definitívnej podobe vzácnej historickej pamiatky.

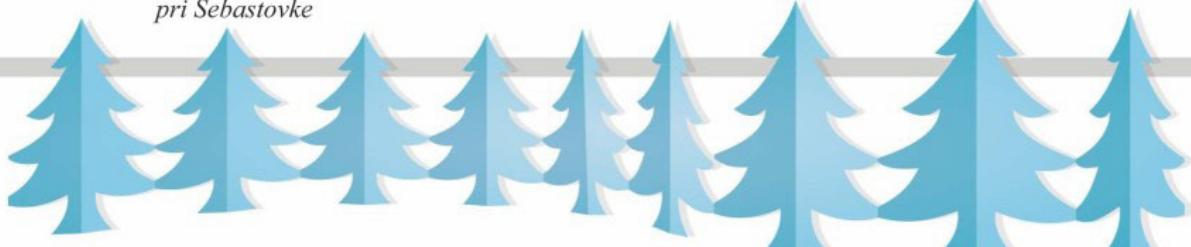

Novovybudovaná dlaždená plocha a mlatový chodník pri Šebastovke

Práce na oprave strechy starobylého šebastovského kaštieľa

Marián Bilý

Z galérie osobností šebastovského futbalu

Futbal bol preňho v mnohom inšpiráciou
pre osobný a profesijný život.

Futbalové a životné osudy Ing. Mariána Boľanovského (1949)

Strávili sme spolu prijemné popoludnie v pôsobivom prostredí plnom umeleckých diel navodzujúcim vhodnú tvorivú atmosféru pre spoločný dialóg o slávnej ére šebastovského futbalu, ktorá sa natrvalo vpísala nielen do súdcnej jej priamych účastníkov či spolutvorcov, ale aj ostatných futbalom nadšených pamätníkov.

Marián Boľanovský patril medzi tých prvých. Mal tú česť pôsobiť v šebastovskom mužstve v čase jeho najväčejej slávy v spoločnosti hráčov, z ktorých viacerí boli nielen futbalovo neobyčajne talentovaní, ale aj cieľavedomí a inteligentní. Po Mariánovom príchode do mužstva už v tom čase študovali na vysokých školách a po ich úspešnom ukončení sa dokázali presadiť aj v ďalšom profesijnom živote a zaujať vedúce pracovné pozície.

Podľa Mariánových slov to bolo práve pôsobenie v spoločnosti vtedajších šebastovských hráčov, ktoré výrazným spôsobom ovplyvnilo jeho zmysľanie a iniciovalo záujem o dosiahnutie vyššieho vzdelania. To sa mu v priebehu ďalších rokov aj podarilo a pomohlo mu rovnako ako jeho niekdajším šebastovským futbalovým druhom presadiť sa a byť úspešným v profesijnom povolani.

Osobné a osobnostné predpoklady Marián Boľanovský, narodený 9. júna 1949 v Prešove, na to nesporne mal. Jeho otec Jozef Boľanovský, šebastovský rodák, sa občiansky angažoval už krátko po skončení druhej svetovej vojny v roku 1945. V zložitom, no ešte demokratickom období rokov 1946 – 1947 pôsobil na poste predsedu Miestneho národného výboru v Nižnej Šebastovej. Matka Veronika rod. Vašková pochádzala z nedalekého Podhradíka. bola pracovitá, svedomitá a starostlivá manželka i mama.

Marián sa narodil do dobre situovanej roľníckej rodiny, ktorá sa usadila v centre obce. V bezprostrednom susedstve s ich domom stáli majestátny kostol s hrdou vežou a významný františkánsky kláštor, centrum viery a dobové sídlo cirkevnej moci. Oproti, na druhej strane stredom obce pretekajúceho potoka Šebastovka, sa týčil starobylý šlachtický kaštieľ - nemý svedok niekdajšej svetskej moci.

Nedaleko domu stála aj miestna vzdelávacia ustanovizeň – základná škola, ktorú navštievovali obe deti manželov Boľanovských. Mariánova staršia sestra Milada bola už od žiackych rokov veľmi usilovná a svedomitá, čo sa prejavovalo aj na jej výbornom prospechu na všetkých typoch škôl, od základnej až po vysokú. Dosiahla titul inžinierky (Ing.) a po štúdiach pracovala v Štátnej melioračnej správe v Prešove.

Marián dozrieval nepomerne dlhšie. Skutočnú hodnotu a dôležitosť vzdelania si uvedomil až na hranici dospelosti po vstupe do šebastovského futbalového tímu mužov. V čase povinnej školskej dochádzky (v priebehu štúdií v základnej a strednej škole) mal k vzdelávaniu oveľa vlažnejší prístup ako jeho sestra.

Prvý stupeň v tom čase základnej deväťročnej školy (1.-5. ročník) navštievoval v Nižnej Šebastovej (1955-1960) a druhý stupeň v susedných Ľuboticiach (1960-1964). Nepatril súčasť medzi najhorších, ale ani medzi výnimcoch žiakov.

V tom čase ho viac ako škola zaujímal rôzne mimoškolské aktivity, najmä však futbal. Podobne ako mnohých jeho spolužiakov či kamarátov z blízkeho okolia, medzi ktorých patrili napríklad Bernard Baran, Fero Šurkala či Jožko Šofránek. Dopoludnia naháňali loptu cez prestávky medzi vyučovaním na voľnom priestranstve pred budovou miestnej základnej školy. Popoludňajšie voľné chvíle trávili najčastejšie v Panskej záhrade, kam mal Marián takpovediac na skok.

Dostal sa tam však až po splnení úloh zo školy a pracovných povinností nariadených rodičmi či už na hospodárstve doma alebo na políčkach v susednej farskej záhrade, kde sa pestovala zelenina pre miestnu kuchyňu a rodina Boľanovských vrátane Mariána sa starala o všetko potrebné.

Serióznejšie sa začal venovať futbalu na druhom stupni základnej školy v Ľuboticiach. Školské mužstvo, do ktorého sa pri výbere Marián dostal, viedol učiteľ Heger pochádzajúci z Fintíc. Futbalovým zápasom súťaže žiackych mužstiev škôl z Prešova a jeho okolia v rámci okresu predchádzala aspoň základná futbalovo-technická a taktická príprava, pri ktorej sa zapálení adepti futbalu učili základy futbalového umenia.

Medzi zanietenými šebastovskými futbalistami boli v tom čase okrem neho aj jeho rovesníci Jožko Slaninka, Jožko Baláž, Fero Desiatník či Matúš Stajanča. Čo sa týka výstroja, ako spomína Marián, vynikal medzi nimi Matúš Stajanča, ktorému všetci ostatní závideli, lebo mal na nohách štulpne. V danej dobe a v danom prostredí to bol zriedka vídaný luxus. Matúš ich však získal vďaka otcovi, ktorý mal k futbalu blízko a v tomto smere podporoval aj svojich synov Matúša a Fera. Matúš neskôr preselal na cyklistiku, ale Fero zostal verný futbalu a presadil sa aj v šebastovskom futbalovom tíme.

Ozajstnému organizovanému futbalu „privňal“ Marián najprv v žiackom, ale najmä v dorasteneckom mužstve Slovana Nižná Šebastová. Rozdiel v príprave i v hre dorastencov v porovnaní s pôsobením v žiackych mužstvach (školskom i šebastovskom) bol podľa neho markantný. Nároky na mladých futbalistov zo strany ich trénerov boli a sú pochopiteľné, vedľa kvality dorasteneckého mužstva sa dosahuje kvalitou jeho hráčov, z ktorých tí najkvalitnejší dostávajú príležitosť trénovať a hrať v mužstve mužov.

Dorastenecké futbalové roky si Marián takpovediac odkrútil v mužstve dorastencov Slovana Nižná Šebastová v čase svojich stredoškolských štúdií. Po skončení základnej deväťročnej školy nastúpil v roku 1964 na trojročné učňovské štúdiá v odbore strojárstvo, ktoré zastrešoval známy prešovský strojársky podnik Křižík, neskôr ZPA (Závody priemyselnej automatizácie). Absolvoval tu prípravu na budúce povolanie nástrojár, ktorú zavŕšil v roku 1967.

Po skončení učňovských štúdií a nástupe do pracovného procesu sa mohol vo voľnom čase naplno venovať futbalu. Na jar roka 1968 dostal ako jeden z viacerých kvalitných dorastencov domácej futbalovej liahne príležitosť trénovať a hrať v šebastovskom futbalovom tíme mužov.

Mužstvo viedol dlhoročný šebastovský tréner Edo Holinga, známy futbalový stratég a taktik kladúci dôraz nielen na fyzickú, ale aj psychickú prípravu hráčov a v jej rámci na ich náležitú motiváciu.

Práve tá však pravdepodobne zohrala pri futbalovej premiére Mariána Boľanovského v zápase v Bystrom skôr negatívnu ako pozitívnu úlohu. Marián pokladá uvedený zápas za svoj najnešťastnejší a najsmutnejší futbalový zážitok, na ktorý ani po rokoch nezabudol a nerád naň spomína. Išlo zrejme o prehnávanie motiváciu hráča označovanú v dnešnom futbale ako ‚premotivovanosť‘, ktorá sa prejavuje prehnane tvrdou, ba až nebezpečnou hrou na hranici alebo aj za hranicou fair play v snahe získať loptu za každú cenu (aj za cenu väznejšieho zranenia protihráča). Premotivovaný Marián išiel do jedného z prvých súbojov s protihráčom prehnane tvrdo, čo rozhodca posúdil ako nebezpečný zákrok a udelil mu červenú kartu, ktorá znamenala jeho vylúčenie a predčasné ukončenie jeho futbalovej premiéry. S takýmto nešťastným vstupom do futbalových zápolení neráhal ani v najhoršom sene. Vylúčenie v prvom zápase bolo preňho mementom, ktoré mal na pamäti v priebehu svojho ďalšieho futbalového pôsobenia. Hral aj nadálej „do tela“, ale v medziach pravidiel.

Už na jeseň toho istého roka (1968) nastúpil Marián Boľanovský na dvojročnú základnú vojenskú službu (1968 – 1970). Vďaka nezíštejnej pomoci a kontaktom jedného zo starších šebastovských spoluhráčov (Milana Val'ka) sa, ako priznáva, dostal do výberu nastupujúcich vojakov – futbalistov na štadióne Červenej hviezdy Bratislava, po ktorom boli pridelení do jednotlivých armádnych futbalových mužstiev.

Po sobotňajšom výbere, ako spomína, sa stal hrácom futbalového mužstva Červená hviezda Malacky, ktoré v tom čase bolo účastníkom súťaže regionálnych krajských majstrovstiev. A hned v nedeľu už nastúpil v majstrovskom zápase. Marián pokladá obdobie účinkovania v mužstve Malaciek za vydarené a šťastné. Mal v ňom pevné miesto v obrane na poste stopéra.

Odohral tu rad kvalitných zápasov spolu s viacerými skvelými futbalistami (napr. Gondolom, Majerom, Dobrovičom), ktorí už mali za sebou úspešné pôsobenia v známych slovenských dorasteneckých kluboch a po skončení vojenčiny sa uplatnili v kvalitných futbalových mužstvach. Pre Mariána to bola dobrá futbalová škola, ktorá mu pomohla futbalovo dozrietať. Po úspešnej sezóne sa mužstvu ČH Malaciek podarilo postúpiť do vyšej súťaže (divízie), čo Marián pokladá za najšťastnejší okamih svojej futbalovej kariéry.

Po skončení dvojročnej základnej vojenskej služby v roku 1970 sa vrátil do futbalového klubu Slovana Nižná Šebastová a zamestnal sa v novom podniku Poľnohospodárske stavby v Prešove, kde pracoval až do odchodu do dôchodku v roku 2011 po dovršení 62. roku života.

Po návrate z vojenčiny boli pred Mariánom dve veľké výzvy. Prvá sa týkala ďalšieho vzdelávania. V tom čase už bol dostatočne zrelý, nielen futbalovo, ale najmä osobnostne, ľudsky. Uvedomil si potrebu vlastného dovzdelávania. Využil možnosť absolvovalia tzv. večernej školy či večerného štúdia na Strednej priemyselnej škole strojníckej v Prešove s cieľom získať maturitu. Tá bola predpokladom štúdia na vysokej škole, o ktoré sa chcel neskôr uchádzať.

Po úspešnom ukončení dopĺňujúceho (večerného) stredoškolského štúdia a získaní maturity chcel pokračovať vo vysokoškolskom štúdiu. Vzhľadom na orientáciu svojho nového pracovného pôsobiska na poľnohospodárstvo

a relatívnu blízkosť sídla školy rozhodol sa pre diaľkové štúdium na košickom vysunutom pracovisku Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre v odbore ekonómia. Po úspešnom absolvovaní vysokoškolského štúdia (1975 – 1980) získal titul inžinier (Ing.).

Štúdium ekonómie, ako ukázal čas, bola vskutku dobrá voľba. Poznatky o fungovaní ekonomických procesov, ktoré v priebehu štúdia nadobudol, dokázal neskôr skvelo uplatniť nielen na pozícii technicko – hospodárskeho pracovníka (THP) vo funkcií vedúceho Útvaru zásobovania v Poľnohospodárskych stavbách v Prešove, ale aj v neskornej vlastnej podnikateľskej činnosti.

Druhá veľká výzva sa týkala futbalu, konkrétnie uplatnenia sa v šebastovskom futbalovom mužstve. Paradoxne lepšie zvládol zdanlivo ľažšiu prvú výzvu súvisiacu s doplnením vlastného vzdelania. Jej naplnenie bolo náročnejšie ako sa zdalo. Presadiť sa a získať pevné miesto v kvalitnými hráčmi nabitej zostave mužstva nebolo jednoduché, hoci Marián v priebehu vojenčiny na sebe tvrdo pracoval a futbalovo dozrel.

Od nástupu do šebastovského mužstva pred vojenčinou, ako aj v celom jej dvojročnom priebehu, hrával stabilne v obrane či už na poste stopéra alebo pravého obrancu, keďže bol pravák. O poste obrancu sa preto uchádzal aj po návrate z vojenčiny.

Šebastovská štvorčlenná obrana (tréner Holinga preferoval herný systém 4 – 3 – 3) bola však v tom čase neobyčajne silná. Hrali v nej skvelí obrancovia. Na poste stopérov Milan Slaninka a Milan Vaľko, na poste krajných obrancov Milan Holinga a Jožko Baláž, o čoži neskôr Maxo Eštočák (Naski). Všetci z nich mali temer vždy pevné miesta v základnej zostave mužstva.

Marián, ktorý bol na vojenčine obrancom s pevným miestom v základnej zostave, bol odrazu nútenej alternovať, čakať na striedanie, na čo predtým neboli zvyknutí. Viac príležitostí hrať sa mu dostávalo po tom, keď mu tréner Holinga našiel miesto v strede útoku, kde mal hrať úlohu „rozbijáča“, čím sa jeho herný diapazón rozšíril o post útočníka.

Spomedzi šebastovských hráčov si Marián futbalovo i ľudsky najlepšie rozumel so svojím rovesníkom a najbližším priateľom Jožkom Slaninkom, s ktorým zažil veľa veselých chvíľ pri futbale i mimo neho. Ako futbalový elév sa najviac priúčal kumštu futbalového obrancu od Jožkovho staršieho brata Milana.

Skíbiť vzdelávacie povinnosti (večerné či diaľkové štúdium) s futbalovými (pravidelné tréningy) nebolo pre Mariána jednoduché, preto privítal založenie šebastovského B mužstva. Vzniklo v roku 1974 s cieľom poskytnúť širokej šebastovskej hráčskej základnej možnosť pravidelne hrávať. Stabilné miesto v ňom mal aj Marián. Po dvoch sezónach však hráčov ubudlo a B mužstvo Slovana Nižná Šebastová zaniklo. Jeho futbalová kariéra sa tak v roku 1975 priblížila k definitívnemu záveru.

Nový impulz do Mariánovho osobného života vniesol nasledujúci rok 1976, keď sa rozhodol založiť si rodinu s manželkou Ol'gou, ktorá ho sprevádzza spoločným životom dodnes. Postupne do rodiny pribudli synovia Maroš a Daniel. Dnes sú už obaja dospelí a majú vlastné rodiny. Starostlivosť pri ich výchove v detstve bola kvôli Mariánovým častým pracovným či študijným povinnostiam dlho na pleciach manželky, ktorá sa jej ujala s plnou zodpovednosťou svojej profesie učiteľky. Marián je jej za to dodnes veľmi vdăčný, pretože vždy dokázala vytvoriť ozajstné rodinné prostredie nielen pre chlapcov, ale aj pre neho.

Po odchode do dôchodku sa začal naplno venovať podnikateľským aktivitám. Najprv v spoločnosti bývalých spolupracovníkov z bývalého pracoviska, neskôr založil aj vlastnú rodinnú firmu -- akciovú spoločnosť PEhAES. V súčasnosti ju vedie Mariánov starší syn Maroš, ale ani Marián nezostáva bez práce, často rieši práve tie najzávažnejšie úlohy vo firme, takže na ozajstný pokojný dôchodok zatial nemá čas.

Marián je aj po prekročení sedemdesiatky stále aktívny, v dobrej telesnej kondícii, veselý a plný životného optimizmu. Pozorne sledoval ďávnejšie dianie okolo zániku bývalého šebastovského futbalového klubu a jeho areálu. Zánik futbalu v Nižnej Šebastovej ho veľmi mrzel. Nie div, vedľ v ňom strávil pár rokov, zažil veľa športových, ale aj pre jeho životné smerovanie zásadných chvíľ.

Rovnako roztrpčene prijal aj správu o strate bývalého ihriska. Ako jeden z mála vlastníkov pozemkov pod ihriskom nepodľahol vonkajšiemu tlaku a ani finančným lákadlám. Principiálne trval a trvá na tom, aby sa plocha bývalého futbalového areálu aj naďalej využívala na športové účely, tak ako to určuje aktuálne platný územný plán. Uvedomuje si, že daná mestská časť trpí absolútnym nedostatkom športovísk prepotrebných pre zdravší životný štýl detí, mládeže i starších Šebastovčanov. Preto si nevie predstaviť, že by mal k danému problému zaujať iný postoj ako zaujal.

Po 6. ročníku Šebešského dňa hudby a tanca.

Kultúrno-zábavné podujatie známe pod názvom Šebešský deň hudby a tanca si v priebehu rokov našlo pevné miesto v kultúrno-spoločenskom kalendári Občianskeho združenia Naša Nižná Šebastová.

Priestorovo-časové súradnice podujatia sú pomerne presne stanovené. Miestom konania podujatia býva malebné prostredie vzácnego šebastovského historického parku známeho medzi miestnymi obyvateľmi pod názvom Panská záhrada odvodeným od príahlého panského sídla (kaštieľa), ktorého súčasťou v minulosti bola. Čas konania oblúbeného podujatia je v porovnaní s jeho miestom o čosi voľnejší, menej presný, býva obyčajne zasadený do jedného z prvých víkendových dní na začiatku septembra.

Termín tohtoročného, v poradí už 6. ročníka tradičného kultúrno-zábavného podujatia bol stanovený na nedel'u 12. septembra 2021. Klesajúce čísla nových prípadov stále prítomnej koronavírusovej pandémie v letných mesiacoch dávali jeho organizátorom nádej, že sa ho po minuloročnej pandémiou vynútenej prestávke podarí zrealizovať v plánovanom termíne.

Začiatkom septembra sa však pandemická situácia začala postupne opäť zhoršovať, čo vyvolalo medzi organizátormi podujatia isté obavy z prípadnej nutnosti jeho opäťovného zrušenia. Istou zárukou toho, že sa oblúbené šebastovské kultúrne (hudobno – tanečné) podujatie predsa len uskutoční, bola očakávaná vzácná návšteva pápeža Františka na Slovensku, ktorá sa mala udiať hned' v nadchádzajúcom týždni, teda časovo v bezprostrednom dotyku so šebastovským kultúrnym podujatím.

Aj vzhľadom na vzácnu návštevu z Vatikánu zostali protipandemicke opatrenia v podobe, ktorý dovoľoval záujemcom účasť na hromadných kultúrnych podujatiach. Pandémia však dávala o sebe opäť vedieť, a tak isté obavy o počte návštevníkov na podujatí pretrvali. Napriek tomu, že počasie na nedel'u bolo podľa predpovede veľmi dobré a pripravený kultúrny program (rozmanito štruktúrovaný) neobyčajne prítážlivý. Každý si v ňom mohol takpovediac najst' niečo pre seba.

Neodeliteľnou súčasťou Šebešského dňa hudby a tanca bývajú prítážlivé sprievodné súťaže pripravené pre všetky vekové kategórie mužov a žien. V tomto ročníku podujatia dostali súťažiaci príležitosť zmerať si svoje sily (nielen fyzické, ale vedno s nimi aj nemenej dôležitý um) na silovom automate nazvanom príznačne KLADIVO. Sila a rovnako aj technika úderu súťažiaceho stredne ľahkým kladivom (ľudovo povedané perlíkom) na nákovu rozhodovala o získanom počte bodov označenom ručičkou na stupnici zariadenia v dvoch hodnotených kolách súťaže.

Medzi početnými súťažiacimi sa v kategórii mužov na prvých troch miestach umiestnili: 1. miesto – Ľubomír Vasilišin, 10 939 bodov; 2. miesto – Michal Vasilišin, 10 846 bodov; 3. miesto – Marek Plavčan, 10 527 bodov. V kategórii žien prvé tri miesta obsadili: 1. miesto – Jana Mesl, 9 081 bodov; 2. miesto - Barbora Hajduková, 8 954 bodov; 3. miesto - Zuzana Zošová, 8 038 bodov.

Organizátori podujatia sa rozhodli udeliť aj mimoriadne ocenenie v kategórii mužov – seniorov (nad 70 rokov) súťaže. Získal ho Benjamín Puškáš, ktorý dosiahol v dvoch kolách celkový počet 10 435 bodov.

V hlavnej časti programu podujatia dominovali dve umelecké telesá prezentujúce hudobnú (hudobno – spevácku) a hudobno – spevácko - tanečnú produkciu v súlade s hudobným a tanečným zameraním Šebešského dňa hudby a tanca.

Kvalitnou hudobno – speváckou produkciou sa predstavila známa a uznávaná prešovská hudobná skupina Hrdza koncertujúca nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí (napr. v Česku či Poľsku). Dušou skupiny je jej vedúci Slavomír Gibarti, ktorý je autorom prevažnej väčšiny skladieb čerpajúcich inšpirácie z domácich i zahraničných zdrojov ľudovej hudby obohatených o vlastný tvorivý vklad (prvky folku a rocku). Okrem neho sú stálicami skupiny hudobníci Pavol Boleš (kontrabas) a Marek Szarvaš (bicie), ktorých skvelo dopĺňajú novší členovia: Matej Palidrab (akordeón) a huslisti Dominik Maniak či Ľubo Šamo. Okrem kvalitných hudobníkov sa skupina Hrdza pri svojom vystúpení opierala aj o skvelé výkony dvoch speváčok (Poľky Susanny Jara a Slovenky Lucie Gibarti), ktoré upútali návštevníkov nielen svojím extravagantnejším zovnajškom a temperamentom, ale najmä nevšedným speváckym umením sprevádzaným prítážlivými tanečnými kreáciami. Neobyčajné hlasové a jazykové dispozície zahraničnej speváčky Susanny Jara (ovláda viacero jazykov, najmä poľštinu, rusíčinu, ruštinu, ...) umožnili navýsiť kvalitu speváckej produkcie a rozšíriť repertoár skupiny o skladby majúce svoj pôvod aj za hranicami Slovenska (napr. v Poľsku či na Ukrajine). Základom repertoáru skupiny však zostáva najmä pestrý slovensko – rusínsky folklór východného Slovenska a rómske piesne v tvorivých aranžmánoch (úpravách) dvoch najkreatívnejších členov skupiny, frontmana či tradičnejšie primáša skupiny Slavomíra Gibartiga a speváčky s veľkou charizmou a nevídanicou energiou Susanny Jara. Návštevníci podujatia sledovali kvalitné umelecké výkony hudobníkov a speváčok s veľkým záujmom a oceňovali ich častým potleskom.

Tanečnú zložku v programe podujatia reprezentoval rovnako známy a úspešný folklórny súbor Dúbrava z Prešova, ktorý viedie Pavol Fecenko. Súbor sprevádza vlastná ľudová hudba predstavujúca jednu z troch zložiek takmer 50 členného súboru. Dynamické a premyslene štruktúrované hodinové hudobno – spevácko – tanečné vystúpenie

jednotlivých zložiek folklórnej skupiny Dúbrava predstavilo v plnej sile ozajstné čaro nielen slovenského folklóru z regiónov Šariša, Zemplína či Spiša, ale aj folklóru rusínskeho a rómskeho v speváckom a tanečnom predvedení jednotlivcov i skupín.

V kultúrnom programe podujatia nechýbal ani tento raz humorne ladené hovorené slovo. Ľudový rozprávač Jozef Jendrichovský vystupujúci pod umeleckým menom Jožko Bryndza rozosmieval obecenstvo v prvej časti svojho vystúpenia humornými príhodami z rodinného života. Výbuchy smiechu a častý potlesk sprevádzali najmä druhú časť jeho vystúpenia, ktoré boli vyvolané jeho hlasovo i gesticky vynikajúco zvládnutými scénkami zo života rómskej komunity v podaní rómskej rozprávačky; s jej výzorom, myslením i jazykovým prejavom sa mu podarilo skvelo stotožniť.

Program Šebešského dňa hudby a tanca zvyčajne býva rozvrhnutý do šiestich hodín nedeľňajšieho popoludnia a večera (od 16. do 22. hodiny). V celom priebehu programu podujatia býva preto pre jeho návštěvníkov, organizátorov i vystupujúcich umelcov zabezpečené kvalitné občerstvenie (jedlá a nápoje), ktoré im po celý čas poskytovala osvedčená prešovská gastronomická firma Magister.

Záverečná časť programu podujatia je už tradične venovaná voľnej zábave na tanečnom parkete. Na diskotéke pre dospelých sa mohli po dlhom čase opäť naplno „vyšantit“ všetci zapálení tanečníci milujúci klasický i moderný tanec.

Tohtoročné šebastovské kultúrne podujatie sa pripravovalo s istými obavami z toho, či sa vzhľadom na postupne sa zhoršujúcu pandemickú situáciu uskutoční. Nakoniec sa vďaka aktuálne uvoľneným pandemickým pomerom a finančnej podpore zo strany mesta Prešov i miestnych sponzorov, za čo im všetkým patrí úprimné podčakovanie, aj úspešne zrealizovalo. Návštěvníci podujatia si tak mohli po dlhšom čase, aj keď opäť iba dočasne, „vychutnať“ normálny spoločenský život miestnej komunity a načerpať energiu a optimizmus do nadchádzajúceho zložitého obdobia.

Marián Bilý

Tanečná zložka folklórneho súboru Dúbrava

Hudobná skupina Hrdza so speváčkou Susannou Jara

Príležitosť na stretnutie Šebastovčanov všetkých vekových kategórií

ČLENOVIA OBČIANSKEHO ZDRUŽENIA NAŠA NIŽNÁ ŠEBASTOVÁ

ŽELAJÚ VŠETKÝM OBYVATEĽOM A PRIATEĽOM NIŽNEJ ŠEBASTOVEJ
PRÍJEMNÉ PREŽITIE VIANOČNÝCH SVIATKOV
NAPLENÝCH LÁSKOU, RADOŠŤOU
A POHODOU V KRUHU NAJBLIŽŠÍCH
A ÚSPEŠNÉ VYKROČENIE DO NOVÉHO ROKU 2022

Vtip:

Nedeľný obed u nemenovaného poslanca.
Zrazu poslanec buchne po stole a zakričí.
- Kto je pánom v tejto rodine??!
Obratom dostane takú facku, že skoro spadne zo stoličky.
- Ale Marienka, to sa už ani spýtať nemôžem?

5	9	2	8		9	1
4	3	6			8	
2		3	9	5		6
8	9	1	2	4	3	
3		4	7	8	2	
	8			7	3	1
9			2	6	4	7
			2			

Vydáva: OZ Naša Nižná Šebastová, Včelárska 23, 080 06, IČO 42 341 418

Distribúcia bezplatne do poštových schránek. O vaše postrehy, názory a podnety sa môžete s nami podeliť na e-mailovej adrese: nasaniznasebastova@gmail.com